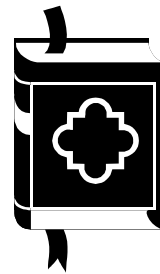

SBOR BRATRSKÉ JEDNOTY BAPTISTŮ CHEB , LIBUŠINA 4

Z P R A V O D A J

říjen 08

ZPOVĚĎ PŘEKLADATELE PÍSMĀ

Tento rok bude dokončen Český studijní překlad Písma.

Vzpomínám si na schůzku, pořádanou Křesťanskou misijní společností v Modrém pavilonu v Krči kdysi počátkem 90. let, kde plány na tento překlad nabraly konkrétních obrysů. V úzkém kroužku přátel se ale o novém překladu Písma uvažovalo již v polovině osmdesátých let.

Tehdy jsem byl nespokojen s Ekumenickým překladem, který vycházel nejprve v jednotlivých komentovaných dílech Starého zákona a posléze se v roce 1977 objevil v jednom svazku. Více méně okamžitě zatlačil do pozadí Bibli kralickou, i když řada milovníků Písma, která na ni byla zvyklá, ji i nadále používala.

Tehdy jsem se domníval, že Ekumenický překlad je pro evangelikálního křesťana v podstatě nepoužitelný. Soudil jsem, že čím dříve bude nahrazen, tím lépe.

Musím říci, že v průběhu let jsem svůj přístup velmi změnil a nyní hodnotím Ekumenický překlad mnohem méně kriticky.

To, co mi na Ekumenickém překladu vadilo tehdy, mi vadí i dnes. Dnes si ovšem uvědomuji, že mé námitky se týkají více předporozumění překladatelů než díla samotného. Pokusím se to vysvětlit.

Snad nejvíce mi vadí úvody k jednotlivým biblickým knihám, tedy něco, co vlastně ani není součástí překládaného textu. Jako ilustraci uvedu jeden odstavec z úvodu k 1. listu Petrovu:

Někteří biblisté docházejí na základě jazykového a historického rozboru 1. Petrovy k závěrům, které se nekryjí s tradičním názorem na autorství a dobu vzniku. Domnívají se, že list byl napsán později pod jménem apoštola Petra. Tak se měla

zdůraznit závažnost listu. V antice byl takový postup běžný a čtenáři v tom neviděli nic závadného.

Nevím, kdo psal tyto řádky. Nedomnívám se, že chtěl čtenáře vědomě klamat. Mezi liberálními biblisty je tento názor všeobecně rozšířený. Žel, málokdy se najde někdo, kdo by si chtěl ověřit základní premisu, že „v antice byl takový postup běžný“. Nebyl. Připsání dopisu někomu jinému by bylo považováno za stejný podvod jako dnes. Tím spíše mezi křesťany! Ti by v tom jistě něco závadného viděli.

Tento názor se zřejmě rozšířil, protože u některých jiných literárních druhů skutečně docházelo k tomu, že určitý spis byl připsán někomu jinému. Nikdo ale nikdy nedoložil, že se tak dalo i u dopisů.

Tyto úvody k biblickým knihám tedy považuji za zavádějící.

Další námitka se již netýká úvodů, ale ještě se netýká samotného textu. Týká se stručných vysvětlujících poznámek pod čarou. Má námitka je podobná jako u úvodů. Jako příklad uvádím poznámku k Jozue 6,4:

Jde o popis slavnostního procesí. Městské hradby „se zhrouť“ bez boje zásahem Hospodinovým.

Zatímco Jozue 6 popisuje historickou událost (jakkoli ta může být líčena stylizovaně), poznámka vyvolává v čtenáři dojem, že o dějiny nejde – a že odborníkům je to zcela jasné.

Pro poctivost je ovšem nutno dodat, že těchto zavádějících poznámek není mnoho. Nicméně jejich účinek se nepochybně sčítá s účinkem úvodů.

Třetí námitka se týká již samotného textu. Jelikož jsem sám vystudoval evangelickou teologickou fakultu, znám intelektuální prostředí, v jakém ekumenický překlad vznikal. Překladatelé vesměs neměli žádnou osobní zkušenost s charismatiky či letničními, případně s dary Ducha svatého. Měli ovšem o charismatických zkušenostech své představy. Proto jim přišlo přirozené v Novém zákoně překládat „řeč ve vytržení“, kde věrný překlad zní „druhy jazyků“ (tak shodně ČSP a NBK).

Snad ještě problematičtější je téměř důsledné překládání „život“, kde je v řeckém originále „duše“. „Duši“ vůbec Ekumenický překlad moc rád nemá. Kde může, tam ji vynechá. Jako příklad uvedu opět jen jedno místo – Lukáše 12, (Podobenství o boháči a stodolách), kde boháč říká:

ČSP: A řeknu své duši: Duše, máš hodně zásob na mnoho let; odpočívej, jez, pij, raduj se!

ČEP: a řeknu si: Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselé mysli.'

Chápu, že „mluvit ke své duši“ připadá leckomu z dnešních lidí velice zvláštní. Nicméně o hovorech se svou duší je řeč jak ve Starém, tak v Novém zákoně, a to nejednou. I když se v moderní době o duši příliš nemluví, „duše“ je veledůležitý biblický pojem. Pokud ho vypustíme nebo překládáme jiným slovem, připravujeme se o důležitou část biblického poselství.

Ještě hůře než duše dopadla v Novém zákoně krev – další důležitý biblický pojem. Tam, kde je v řeckém originále krev, překládá Ekumenický překlad často „obět“, nebo používá nějakého jiného opisu. Chápu snahu nezneklidnit moderního čtenáře. Domnívám se, že překlad si může vytknout cíl učinit biblický text hladkým a srozumitelným. Pokud ale zamlží klíčové pojmy, jejichž biblický význam potřebujeme odhalit, abychom poselství Písma správně rozuměli, může být sice čtivý, leč je zavádějící. Jakkoli chápu, že Písmo má i svou lidskou stránku, a jakkoli vím, že překlad není pouze „překlopením“ (konvertováním) jednoho (řeckého či hebrejského) slova v druhé (v tomto případě české), domnívám se, že určité klíčové pojmy prostě nemůžeme takto vypouštět, aniž riskujeme velmi závažné zkreslení biblického textu. V něčem se zkrátka musíme my přizpůsobovat biblickému textu, nikoli naopak.

Jiným takovým „přizpůsobením“ biblického textu, které je dle mého názoru již za hranicí přijatelnosti, je nahrazení označení „svatí“ za „bratři“. Ponechávám stranou, že postmoderní liberálové by mohli ekumenické překladatele nařknout ze sexismu mnohem snáze než kralické. Opět jde o to, že ekumeničtí překladatelé se slova „svatý“ zalekli. Patrně se domnívali, že je zatíženo mnoha nedorozuměními. Tato obava jistě není bezpředmětná; považuji ale za adekvátnější reakci snažit se dopátrat, co je obsahem biblické svatosti, než nepříjemné slovo nahradit jiným.

Nicméně musím uvést polehčující okolnost. Ve velké většině případů je alespoň pod čarou uvedeno, jaké slovo by mělo být v textu správně použito.

Podobných námitek by bylo možno vznést více. Ponechávám stranou Starý zákon, kde byli překladatelé poplatni určité teologii, jež je vedla k vymyšlení zcela nových slov (např. „božiště“). Všechny uvedené jevy jsou dány předporozuměním překladatelů, tedy, řekl bych, jejich ideologickou orientací.

Zatím jsem Ekumenický překlad kritizoval, ačkoli jsem v úvodu naznačil, že v průběhu vlastní práce na Českém studijním překladu jsem svůj vztah k němu přehodnotil.

Pokud jde o mne samotného, překládal jsem pouze Žalmy. Pracoval jsem na korekturách Numeri, 1. a 2. Paralipomenon, Kazatele, Ezechiele, Kazatele a Ozeáše. Musím říci, že když jsem se dlouho s nějakým místem trápil a nakonec ho

nějak přeložil, a následně se podíval do Ekumenického překladu, zjistil jsem mnohokrát, že dané místo je přeloženo velmi dobře. Někdy lépe, než se to podařilo mně. Jsou místa, která se mi jevila jako přeložena téměř geniálně. A domnívám se, že na to může přijít snad jen ten, kdo se sám s překladem poctivě trápil.

Jelikož jsem si brzy po zveřejnění Ekumenického překladu všiml, co udělal např. s uvedenými pojmy „duše“ a „krev“ apod., domníval jsem se, že za to může zvolená „metoda dynamického ekvivalentu“. V této věci jsem názor zcela přehodnotil. Asi mi k tomu pomohlo i to, že kromě překladu Písma jsem se živil překladem křesťanských knih od různých autorů.

Mnoho lidí se domnívá, že slova mají nějaké fixní významy a že překlad spočívá v konverzi jednoho slova v druhé. Poněkud kuriózním (a především velmi legračním) příkladem je dílo pana Podmolika, plné anglicismů, protože autor překladu češtinu jednak moc nezná, jednak jí nedůvěřuje. Jde ovšem o zcela extrémní příklad. Problém je v tom, že totéž slovo může v různém kontextu nabývat různých odstínů. Pokud to nerespektujeme a snažíme se o „konkordantnost“, tedy o to, aby totéž slovo originálu bylo přeloženo pokud možno stejným ekvivalentem v jazyku překladu, můžeme někdy smysl textu spíše zamlžit než tlumočit. Rovněž je třeba dbát i celkového charakteru spisu.

Kupříkladu Žalmy jsou mnohdy silně emotivní. Ano, lze je přeložit „konkordantně“, ovšem za cenu setření jejich emotivnosti. Před dvaceti lety mě vůbec nenapadlo, že ráz spisu by mohl být alespoň do určité míry součástí jeho poselství; to mi došlo až u práce na překladu Žalmů.

Český studijní překlad rozhodně napravuje hlavní nedostatky Ekumenického překladu. Skutečně umožňuje studovat jednotlivé biblické pojmy a bude cennou pomocí každému, kdo se chce do hloubky zabývat biblickým textem a třeba se naučí i základy řečtiny či hebrejštiny, nicméně nejde tak daleko, aby biblické jazyky zvládl do té míry, že by mohl číst Písmo v originále. Nemá ale smysl zastírat, že za konkordantnost platí dosti vysokou cenu, zejména pokud jde o krásu jazyka a rozlišení jednotlivých literárních stylů.

Při nálezech Ústavního soudu je rozhodující, ke komu se přikloní většina soudců. V některých zemích (zejména v USA) bývá zvykem publikovat i názor menšiny, byť nemá žádnou právní platnost. Dovolím si něco takového učinit i ve vztahu k Českému studijnímu překladu, kde bude mé jméno i u Žalmů figurovat pouze s označením „odborný poradce“, nikoli „překladatel“. Dotknu se jediného slova, o němž ovšem probíhala polemika v Životě víry již nedlouho po vydání Nové smlouvy. Jedná se o polemiku, již bychom mohli nazvat „Služebník“ nebo „otrok“?

Přiznám se, že překládat „otrok“ považuji za zavádějící. Ano, domnívám se, že rozumím intenci překladatelů. Chtějí vyjádřit, že člověk se ve vztahu k Bohu

vzdává vlastní vůli, respektive že svou vůli plně podřizuje vůli svého Pána. Otrok je někdo, kdo nepatří sám sobě, a apoštol nám píše, že nepatříme sami sobě (1Ko 6,19 ČEP). Překladaelé ČSP jsou tedy vedeni určitým předporozuměním, jaký je (nebo by měl být) vztah křesťana k Bohu. V této věci s nimi souhlasím.

Zkusme se ale teď na věc podívat jinak. Problémy se slovem otrok jsou jak v češtině, tak v hebrejštině. Co se dnešnímu člověku vybaví při slově otrok? Domnívám se, že tvrdá otročina. Dále snad americké bavlníkové plantáže osmnáctého a devatenáctého století. Možná stavitelé pyramid z historických filmů.

Otroctví nepochybně mělo tyto polohy. Nicméně ve starověku existovali i otroci, kteří byli váženými vychovateli nebo umělci. Otroci někdy podnikali, byli zkušenými řemeslníky. Neměli ovšem volební právo a řadu jiných občanských práv, kterým se těšila zhruba desetina privilegovaného obyvatelstva, pokud uvažujeme o řecké antice či Římské říši.

S hebrejským slovem ebed je ovšem ještě větší potíž. Označovali se tak skuteční otroci, ale označovali se tak i vysocí hodnostáři u dvora. Málokdo dnes ví, že v češtině běžně používané slovo ministr vlastně znamená sluha. Kdybychom dnes překládali nějaký text a použili v něm obrat „sluhové Topolánkovy vlády“, ač bychom měli na mysli ministry, bylo by to přinejmenším kuriózní. Obávám se ale, že by to bylo i zavádějící. Když třeba říká Chazael Elišovi (2 Kr 8,13): „Jak by mohl tvůj otrok, pouhý pes, udělat něco tak velkého?“, pak jsou tam slova „tvůj otrok“ jen zdvořilostním obratem. Význam toho, co Chazael říká, bychom do češtiny opravdu mnohem lépe přeložili výrazem „služebník“ než výrazem „otrok“. Takových míst je celá řada.

Ano, můžeme vyznávat, že chceme cele patřit Hospodinu a cele se poddávat jeho vůli. Domnívám se ale, že tak můžeme činit i za použití slova „služebník“, které nevyvolává ony zavádějící konotace, jež vzbuzuje slovo „otrok“. To už vůbec nemluvím o příslušném slovesném tvaru. Před výrazem „otročili Hospodinu“ naštěstí couvl i ČSP.

Práce na překladu pomalu končí a já mám nepříjemný pocit, že právě začínám chápat, co překlad Písma vlastně znamená. Je však možné, že podobné pocity měli i překladaelé Bible kralické nebo oné problematické „ekuménky“. Bůh nám buď milostiv!

Dan Drápal, 6. června 2008

KŘESŤAN A PENÍZE, díl I.

Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti. Nebo zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, aneb jednoho přidržeti se bude, a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti i mamoně. (Matouš 6,24, Bible Kralická)

Milí sourozenci,

v poslední době jsem se setkal s několika nejasnostmi ohledně peněz v životě křesťana, a to jak u nově, tak i déle věřících sourozenců. Vzhledem k tomu, že finance obecně doslova hýbou světem a upřímně si přiznejme, že mnohdy i námi křesťany, rozhodl jsem se sepsat sérii několika zamyšlení o penězích. Nebudu zde psát však jako ten, který je vůči penězům imunní, ale jako ten, kdo si v této oblasti prošel mnohými boji, proměnami, a věřím, že ještě mnohými projde. Vím o mnohých sourozencích, kteří umí používat peníze k Boží slávě, mají ochotné srdce k dávání a jsou pro mě vzorem. Přeji si, abychom se společně i v oblasti majetku učili žít podle Božího slova. Chci zdůraznit slovo „ŽÍT“, protože je rozdíl znát Boží slovo, rady a principy jen teoreticky, nebo je skutečně uplatňovat ve svém každodenním životě.

Možná přemýšlíte o tom, co by pro vás bylo lepší. Někdo by raději neměl majetek žádný, aby ho nerozptyloval a mohl být lepším křesťanem, druhý si zase může myslet, že kdyby měl dost peněz, nemusel by se starat o zabezpečení života a mohl se věnovat jen Bohu a službě. I v historii církve můžeme vidět dva extrémní pohledy. Někteří, ve snaze se Bohu co nejvíce přiblížit, se vzdali téměř všech materiálních potřeb a mysleli si, že dobrý křesťan musí být chudý. Na druhé straně se objevuje názor, že dobrý křesťan je finančně prosperující, protože součástí jeho života s Bohem musí být i finanční požehnání a bohatství.

Na základě Božího slova jsem přesvědčen, že ani jeden z těchto názorů není normativní. Proč? Bůh v celé historii proměňoval životy chudých i bohatých. Dokáže zjevit svoji slávu jak v životě chudé vdovy, tak bohatého krále. Vždyť král David byl velmi bohatý, a přesto je mužem podle Božího srdce. Naopak Jan Křtitel neměl víc než velbloudí srst a kožený pás, potravou mu byly kobylky a med divokých včel, a přesto ho Pán Ježíš nazývá největším z lidí.

A tak není rozhodující tvůj majetkový poměr či stav, ale tvůj postoj k majetku a k Bohu. Můžeš být chudý i bohatý a přitom mít majetek na prvním místě před Bohem, sloužit této modle a nechat se jí zotročovat. Jsem si jist, že s tímto postojem nikdy nebudeš ve svém životě spokojený. Pán Ježíš nás ve výše uvedeném verši varuje, že nemůžeme sloužit dvěma pánům - Bohu a zároveň

majetku. Budme těmi, kdo mají na prvním místě Pána Boha a slouží mu. Hospodin je dobrým Bohem, který tě miluje a má pro tebe připraven hojný a věčný život. Pán Ježíš sám také říká, že je dobrým pastýřem, což platí i pro oblast materiálního zabezpečení. Naopak majetek se jako dobrý pán tváří, ale dobrým pánem určitě není. Svoje služebníky vede k závislosti, pýše, lakomství, chamtivosti a věčnému zatracení. A tak záleží na tobě, co si zvolíš?!?

Křesťan a peníze, díl II.

Milí sourozenci, v minulém čísle našeho časopisu jsem se zmiňoval o tom, že bychom měli sloužit pouze jednomu Pánu - Hospodinu a nikoliv mamonu. K tomu, abychom mohli správně zkoumat své srdce a svoje postoje, by nám mohly pomoci nalézt odpověď následující otázky:

Nejsou peníze cílem našeho života?

Co je cílem tvého života? Kde si shromažďuješ své poklady? Pokud je tvým životním cílem mít dům, auto, dovolenou v zahraničí, budovat svoji kariéru, pokud závidíš těm, kteří mají více, a jsi ochoten těmto věcem podřídit svůj život, svoje rozhodování, pak není tvoje srdce v pořádku. Před tímto postojem, i kdybychom stanovených cílů dosáhli, nás Boží slovo varuje.

Kazatel 5,9: Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti.

Žalm 62,11: ...k jmění, byt' i přibývalo, neupněte srdce.

Naším cílem má být vedle věčného života, naplnění Boží vůle v našich životech. To je cíl, kterému bychom měli být ochotni podřizovat svůj život.

Jak jsme peníze získali (získáváme)?

Je důležité jakým způsobem a z jakých zdrojů jsme majetek získali. Ve světě obecně se na to příliš nehledí a je stále platné heslo „*kdo nekrade, okrádá rodinu*“ a v očích mnoha lidí „černé peníze“ pořádně zbělely. O tom, jak kdo majetek získal, se mnohdy raději mlčí (nechci tím však říct, že je to u všech nevěřících a vždycky). Tento přístup však není rozhodně ten, který bychom měli praktikovat. V Bibli Bůh ukazuje, že s nečistě získaným majetkem přichází nepožehnání.

Příslaví 10,2: Neprávem nabyté poklady neprospějí, kdežto spravedlnost vysvobodí od smrti.

K čemu peníze používáme?

Žijeme v době, kdy bychom si život bez peněz jen těžko dovedli představit. Ať už to jsou peníze v hotovosti či na bankovním účtu, tak je denně používáme k zabezpečení našeho života - jídla, oblečení, bydlení. Máme tu milost, že žijeme v zemi a době, kdy máme dostatek, který generace před námi nemohly zažívat. Bohužel si to mnozí nemyslí, jsou nespokojení a chtějí by si kupovat stále víc, víc a víc. Ve skutečnosti máme obecně více peněz, než je nutné k zabezpečení nejnnutnějších potřeb v životě. Přesto bychom jako křesťané měli uvažovat o tom, co s penězi nad tyto nejnnutnější potřeby děláme. Bůh nám dal peníze také na zabezpečení jeho díla, podporu jeho služebníků, vdov, sirotků, chudých. Určitě bychom při úvahách, co si koupíme, na to neměli zapomínat, a měli bychom se modlit za Boží vedení při hospodaření s majetkem.

Příslaví 10,16: Výdělek spravedlivého slouží k životu, výtěžek svévolníkův k hříchu.

Jsem ochotný k dávání?

Jako křesťané bychom neměli být lakomí, závistiví, neměli bychom si nechat pro korunu vrtat koleno. Bůh miluje ochotného dárce. Bůh sám je k nám velmi štědrý, vše jsme dostali z jeho ruky. Učme se od Hospodina a budme také štědrí. Jestli je tvoje srdce ochotné k dávání, se nepozná, pokud dáváš jen těm, kteří ti už něco dali, či od nich očekáváš něco nazpět, případně od nich budeš něco potřebovat. Podobně jednají i pohané. Zda jsi štědrým křesťanem, si můžeš ověřit v případě, že jsi ochoten obdarovat ty, v jejichž možnostech není cokoli vrátit zpět. Samozřejmostí by mělo být dávání desátků, sbírek a almužen - k tomu však podrobněji následně.

Příslaví 11,24: Někdo rozdává a přibývá mu stále, kdežto ten, kdo je skoupý, mívá nedostatek.

Křesťan a peníze, díl III.

Milí sourozenci, další článek o penězích začnu tím, čím jsem minule skončil. Věřím, že nás Boží slovo učí, abychom jako křesťané dávali desátky, oběti (sbírky, dary, prvotiny) a almužny. Jsem vděčný, že mohu patřit do církve, která se nebojí tyto věci vyučovat.

Můžeme se však z úvodu zamyslet nad tím, proč bychom měli vůbec něco dávat. Věřím, že nám Hospodin skrze své Slovo ukazuje, že bychom neměli jenom přijímat (i když i to se musíme mnohdy učit) a varuje nás před sebestředností, závistí, sobectvím, chamtivostí a tím, abychom viděli a starali se jen o své potřeby. Můžeme stále více vidět rozdíl mezi Boží výchovou a realitou mezi lidmi. Často jsme svědky hrabivosti pro sebe a svou rodinu, nenávisti a svárů způsobených hádkami o majetek a podobných nepříjemností. Na každého je vyvíjen velký tlak

ze strany médií, kde nám jsou předkládány nové, stále lepší a lepší výrobky, které určitě musíte mít, abyste naplnili své touhy, sny a svůj život. Otázka dávání se však netýká jen majetku, ale jsme svědky stále většího se uzavírání lidí do sebe a neochoty dávat druhým lásku, radost, pokoj, povzbuzení.

Bůh nás však vede v 1. Timoteovi 6,6-10 k jinému postoji: *„Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství. Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím. Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby.“*

Vždyť On sám nám daroval vše, co máme, i to nejcennější - svého Syna Ježíše Krista a v něm každému, kdo jsme ho přijali, život věčný. Věřím, že nás chce Bůh učit otevřenému srdci k dávání lásky, povzbuzení, pomoci a s tím souvisí i štědrost v dávání desátků, sbírek, darů, almužen. To není vždy populární, ale Bůh ví, co je pro nás dobré, a i skrze dávání nás chce něčemu naučit a před něčím ochránit. Moje zkušenosti mi ukazují, že díky dávání mě Bůh učí mít správný vztah k majetku a ochraňuje mě před milováním peněz, protože by mě to přivedlo do záhuby. Je to také jedna z forem, jak mohu ctít Hospodina (Př 3,9-10) a mít před ním bázeň (5M 14,22-23). Bůh nás tak učí mít otevřené oči a vidět potřeby sourozenců, ale také Bohu důvěřovat, že vše máme z jeho ruky a On se o nás vždy postará.

V dalším pokračování si již jednotlivé druhy dávání více rozebereme.

Křesťan a peníze, díl IV.

Milí sourozenci, dávání desátků je pro někoho naprostou samozřejmostí, ale pro druhé je sporným místem, se kterým bojují, či ho jednoduše nepřijímají nebo ignorují. V naší církvi a také v našem sboru považujeme desátky za nezbytnou součást života křesťana.

V Nové smlouvě se sice o desátcích mnoho nepíše, přesto je zde o nich důležitá zmínka. Když Pán Ježíš vytýkal farizeům jejich pokrytectví, kdy dávají desátky i z věcí, z kterých Bůh neurčil, aby ukázali svoji zbožnost, tak jim v Matoušovi 23,23 říká, že důležitější je právo, milosrdenství a víra, ale to ostatní (*mysleno desátky*) se nemá zanedbávat. Věřím, že dalším místem, které ukazuje na skutečnost, že Bohu stále máme dávat desátky, je místo u Matouše 22, 21, kde chtěli farizeové nachytat Ježíše ohledně placení daní císaři a on jim odpovídá *„Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, co je Boží, dejte Bohu.“* Vzhledem k tomu, že to je místo, kde se mluví o penězích, tak mě nenapadá nic jiného, než že měl Pán Ježíš na mysli desátky, případně další finanční oběti. Z uvedeného vyplývá, že Pán Ježíš neruší desátky, ale ukazuje, že se nemá jednat pouze o povrchní náboženský úkon.

Další skutečností je fakt, že dnes již nežijeme pod zákonem, ale milostí, a dávání desátků by mělo být vyjádřením naší lásky a oddanosti k Hospodinu.

Někteří odpůrci desátků tvrdí, že je to záležitost doby Zákona, která byla obětí Pána Ježíše překonána. Je pravda, že dávání desátků stanovil Bůh Izraeli jako zákonné nařízení, ve kterém byly stanoveny pravidla ohledně desátků. Je třeba si však uvědomit, že v Bibli jsou zmínky o dávání desátků již před stanovením Zákona Izraeli. První místo v Písmu, které se zmiňuje o desátcích, je v Gn 14,18-20. Abram po úspěšném boji odevzdává desátek knězi Boha nejvyššího Malkisedekovi, který je v souladu se 7. kapitolou listu Židům předobrazem Pána Ježíše. Prvním významem desátků byl projev úcty. Další místo o desátcích je v Gn 28,22, kde se Jákob rozhoduje dávat Bohu poctivě desátek ze všeho, co mu On dá. Jákob si uvědomuje, že desátek Bohu náleží. Oboje se odehrálo několik set let před ustanovením desátků v Zákoně. Z toho, co jsem uvedl, můžeme vyvodit, že dávání desátků přesahuje dobu Zákona a je platné jak v době před ním, tak po něm.

V Lv 27,30-33 jsou desátky nařízeny Bohem jako součást zákona, je zde ustanoven řád dávání desátků. Hlavní skutečností vyplývající z této části je, že všechny desátky náleží Hospodinu. A Bůh v Nu 18,21 dává všechny desátky Lévičům za dědictví. Rod Levi jako jediný nedostal za dědictví vlastní zemi, ale desátky, které byly součástí zabezpečení jejich obživy. Sami Levité byli povinni dávat z těchto desátků desátek knězi Áronovi.

Jedním z důležitých míst, kde se píše o desátcích, je Malachiáš 3, 8-12. Zde Bůh spojuje dávání plných desátků se svým velikým požehnáním - materiálním, ale i duchovním. Na druhou stranu nedávání desátků Bůh označuje za krádež, důsledkem je nepožehnání a dokonce kletba, kterou byl postižen Izrael.

Z uvedených, ale i dalších částí Písma vyplývají určité principy ohledně desátků:

- Je určeno kolik, komu či na co a kam dávat.
- Při dávání desátků bychom si měli uvědomit, že je dáváme Hospodinu, kterému náleží. Věřím, že je to vyjádření úcty, lásky, vděčnosti, ale také poslušnosti Bohu.
- Tak jak byly desátky dávány do chrámu pověřeným osobám, měli bychom desátky dávat do sboru pověřené osobě.
- O použití desátků nerozhoduje sám dávající, ale rozhodnutí je na Bohu, který si k tomu používá staršovstvo. Dávat desátky tou formou, že je používám jako almužnu, či si sám rozhoduji o jejich použití, nepovažuji za správné.

- Používají se na zabezpečení Božích služebníků (pastor, misionář, církevní pracovník) a částečně na provoz chrámu (sboru).
- Desátky může dávat každý křesťan, který má příjem (plat, kapesné od rodičů, stipendium, sociální dávku, dar, porodné, úroky, důchod). Jákob je nám v tom příkladem, když se rozhodl dávat Bohu desátky ze všeho, co mu dá. Z toho vyplývá malá rada: pokud byste si nebyli jistí, zda máte dát i z toho vašeho příjmu, tak s radostným srdcem dejte. :)
- Dávat desátky nemusíme z povinnosti, protože nežijeme pod zákonem, ale z milosti vyplývající z našeho vztahu s Bohem.
- Protože máme dávat, co je Boží Bohu a císařovo císaři (představuje stát), tak já osobně dávám desátky z hrubého platu. Nejdřív chci dát Bohu a na druhém místě státu.
- Hospodin těm, kteří dávají desátky, zaslubuje požehnání, ale naopak důsledkem nedávání desátek může být nepožehnání a špatný duchovní stav křesťana, a pokud by nedávala desátky většina sboru, tak dokonce celého sboru.

Kéž dá Bůh milost, abychom všichni měli správný postoj k dávání desátek a mohli zakoušet naplňování Božího zaslíbení o jeho požehnání. Příště se podíváme ještě podrobněji na spojitost dávání desátek a duchovního stavu Izraele.

Viktor Baláž, pastor AC Vyskov

CO MOHOU FARMÁŘI UDEĚLAT, A CO UŽ NE

LUKÁŠ MAKVIČKA

Autorem tohoto kázání je C. H. Spurgeon, originál je zde: [What the Farm Labourers Can Do and What They Cannot Do.](#)

Dále řekl: „S královstvím Božím je to tak, jako když člověk vhodí semeno do země; at' spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzhází a roste, on ani neví jak. Země plodí nejprve stéblo, potom klas a nakonec zralé obilí v klasu. A když úroda dozraje, hned hospodář pošle srp, protože nastala žeň.“ (Marek 4:26–29)

V těchto slovech je ukrytá lekce pro „Boží spolupracovníky“. Je to podobenství pro všechny, kdo mají zájem na tom, aby Boží království rostlo a prospívalo.

Nemá žádnou velkou cenu pro ty, kdo patří do království temnoty, protože ty nikdo nepobízí, aby zasévali dobré semeno: „*Ale svévolníkovi Bůh praví: "Nač odřikáváš má nařízení, proč si bereš do úst moji smlouvu?"*“ Ale všichni, kdo jsou královským Ženichem pověřeni rozsévat semínka, budou rádi, když se dozví, jak je třeba připravit žeň pro toho, jemuž slouží. Poslouchejte tedy, vy, kdo zaséváte podél všech vod; vy, kteří se svatou pilností usilujete o to naplnit nebeské sýpky. Naslouchejte a kéž Duch Boží mluví k vašim uším, abyste to mohli unést.

1. Z našeho textu bychom se měli nejprve naučit, **co můžeme udělat, a co už ne**. To bude náš první bod.

„*S královstvím Božím je to tak, jako když člověk vhodí semeno do země.*“ To je to, co onen laskavý farmář může udělat. „*Semeno vzchází a roste, on ani neví jak.*“ To je to, co už udělat nemůže; jakmile už je semínko jednou zaseto, je mimo lidský dosah a člověk ho nemůže přinutit vyklíčit, ani donutit vyrůst. Ale za nějakou dobu se s oním farmářem setkáváme opět: „*A když úroda dozraje, hned hospodář pošle srp, protože nastala žeň.*“ V příhodnou dobu můžeme sklízet a to je jak naše povinnost, tak výsada. Vidíte tedy, že místo pro dělníka se najde na začátku, a třebaže pro něho není žádný úkol ve střední části, další příležitost na něho čeká později, když to, co zasel, konečně vydalo ovoce.

Všimněte si tedy, že můžeme zasévat. Jakýkoli člověk, který do svého srdce přijal poznání o Boží milosti, může učit druhé. Pod tento pojem „člověk“ zahrnuji kohokoli, kdo zná Pána, ať už je to muž nebo žena. Všichni nemůžeme učit stejně, protože nemáme stejné obdarování; jednomu je dána jedna hřivna a druhému deset; ani nemáme totožné podmínky, protože někdo žije ve skrytu a druhý má dalekosáhlý vliv; ale v Boží rodině není žádná ručka, byt' by patřila úplnému novorozeněti, která by nemohla do půdy upustit své vlastní malé semínko. Mezi námi není nikdo, kdo by musel na tržišti zahálet, protože na něj jistě čeká práce přiměřená jeho síle. Žádná zachráněná žena není ponechána bez svatého úkolu; ať ho vykonává a získá si ono schválení: „Udělal, co mohla.“

Nikdy bychom se neměli s Bohem přít, protože nemůžeme dělat všechno, když nám svěřil jen tuto jednu věc, protože zasévat dobré semínko je práce, která bude vyžadovat všechn náš důvtip, celou naši sílu, lásku i péči. Zasévání svatých semínek by se mělo stát naší nejvyšší snahou, a ani pro nejušlechtilejší život to nebude žádný druhořadý cíl. Budete potřebovat vyučení z nebe, abyste dokázali pečlivě vybrat zrnka pšenice a uchránili je od koukolu omylů a bludů. Budete potřebovat výcvik, abyste je uměli vytrít z hromady svých vlastních myšlenek a názorů; ty totiž nemusí být v souladu s Boží myslí. Lidi nezachrání naše slovo, ale to Boží. Potřebujeme milost, abychom se evangelium naučili správně a učili ho celé. Různým lidem musíme s rozpoznáním přinášet ty části Božího Slova, které nejlépe zapůsobí na jejich svědomí; hodně toho totiž může záviset na tom, aby

slovo přišlo v pravou dobu. Když jsme vybrali správné semínko, budeme mít spoustu práce, když vyjdeme a budeme ho všude rozsévat, protože každý den přináší nové příležitosti a každá společnost taktéž. „Rozsévej své símě zrána, nedopřej svým rukám klidu do večera.“ „Rozsévejte podél všech vod.“

Dále, moudří rozsévači si všímají vhodných příležitostí k zasévání a rádi je vyhledávají. Jsou doby, kdy je zřejmě marné zasévat, protože země nedokáže semínko přijmout, není ve vhodném stavu. Ale po spršce nebo před ní, či v nějaký jiný čas, který upřednostňují zkušení hospodáři, musíme být vzhůru a v plné práci. Třebaže máme pro Boha pracovat neustále, přesto jsou doby, kdy je hovoření o svatých věcech jen házením perel před svině, a jsou zase doby, kdy být zticha je veliký hřích. Lench zahálující v čase orání a zasévání je dvojnásobný lenoch; nejen, že promarnil den, ale zahodil celý rok. Pokud si všímáte duší a využijete šťastných okamžiků a chvílí duchovního obměkčení, nebudete si stěžovat na omezený prostor pro svou činnost. I když možná nebudete povoláni zalévat nebo sklízet, váš úkol je dost široký, i když se ujmete jen díla rozsévače.

Třebaže se zdá, že učit tu prostou pravdu evangelia je maličkost, je to nezbytná maličkost. Jak lidé uslyší bez učitele? Služebníci Boží, semínka Slova nejsou jako bodlák, jehož výtrusy nosí každý vítr; pšenice království potřebuje lidské ruce, které ji budou zasévat, a bez takové činnosti nikdy nevejde do lidských srdcí, ani nevydá ovoce k Boží slávě. Kázání evangelia je potřeba každého věku a kéž nám Bůh dá, že o to naše země nebude ochuzena. I kdyby na nás Bůh poslal nouzi o chléb a o vodu, kéž na nás nikdy nepošle hladomor způsobený nedostatkem Božího Slova. Víra je ze slyšení a jaké slyšení, když není žádné vyučování? Rozsévejte tedy, zasévejte semínka království, protože jsou nutná k tomu, aby byla nějaká sklizeň.

Semínka by měla být zasévána často, protože škůdců této pšenice je mnoho, a když nebudete své zasévání opakovat, nemusíte nikdy vidět úrodu. Toto semínko musí být také zaséváno všude, protože na světě nejsou žádná vybraná zákoutí, která můžete ponechat sama sobě v naději, že se v nich i tak urodí. Nemůžete vynechat bohaté a inteligentní v představě, že se mezi nimi evangelium jistě objeví, protože to tak není: pýcha života je vede pryč od Boha. Nesmíte vynechat chudé a negramotné a říci: „Jistě sami od sebe poznají svou potřebu Krista.“ Tak to nebude: budou klesat z hanby do ponížení, pokud je nepozvednete evangeliem. Neměli bychom zanedbat žádnou lidskou skupinu, žádný druh lidské mysli, protože Slovo se musí kázat všude, vhod či nevhod. Slyšel jsem, že kapitán Cook, který vykonal cestu kolem světa, s sebou na kteroukoli zem, na níž přistál, vzal malý sáček s anglickými semínky a na vhodných místech je rozséval. Vystoupil z loďky a vydal se na pobřeží. Nic neříkal, ale potichu rozséval semínka kamkoli

šel, a tak oblékal zemi. Napodobujte ho, kamkoli jdete; zasévejte duchovní semínka na každém místě, na které vaše došlápne vaše noha.

Nyní se zamysleme nad tím, co nemůžete udělat. Poté, co semínko opustilo vaši ruku, nemůžete ho přinutit vyklíčit k životu. Jsem si jistý, že ho nemůžete přinutit vyrůst, protože nevíte, jak roste. Náš text říká: „*Semeno vzchází a roste, on ani neví jak.*“ To, co je za hranicí našeho poznání, je jistě za hranicí našich možností. Umíte donutit semínko, aby vyklíčilo? Můžete ho umístit do vlhka a tepla, což způsobí, že nabobtná a pukne, ale samotné vyklíčení je mimo vaše možnosti. Jak se to děje? Nevíme. Když se objevil klíček, můžete ho donutit růst dále a rozvinout se do listů a stonku? Ne. I to je mimo vaše možnosti. A když se na zeleném stéble objeví klas, můžete ho donutit, aby dozrál? On dozraje, ale můžete to způsobit vy? Víte, že ne; nemáte prsty v celém procesu, třebaže můžete připravit podmínky, ve kterých se to celé odehraje snáze. Život je tajemství; růst je tajemství; dozrávání je tajemství: a tato tři tajemství jsou jako zapečetěné prameny zabezpečené před vniknutím. Jak se to stane, že je tu najednou zralé semínko, připravené k dalšímu rozsévání? Jaký se tu uplatňuje princip, jaké je to tajemství, které rozmnožuje energii? Víte o tom něco? Filozof může vyprávět o chemických kombinacích a může uvádět všechny možné paralely, ale růst semínka stále zůstává tajemstvím – vyroste, a on neví, jak.

Stejně tak je tomu i s růstem a postupem Božího života v srdci. Vstoupí do duše a zakoření a my nevíme, jak. Lidé to slovo od přirozenosti nenávidí, ale ono vstoupí a změní jejich srdce, takže ho začnou milovat; ale my nevíme, jak. Jejich celá osobnost se obnoví, takže místo toho, aby přinášela hřích, začne plodit pokání, víru a lásku; ale přesto netušíme, jak. Nemůžeme říct, jak Duch Boží jedná s lidskou myslí, jak utvoří nové srdce a přímého ducha, ani jak se znovu narodíme ke svěží naději. Duch Svatý do nás vstoupí; neslyšíme jeho zvuk, nevidíme jeho světlo, necítíme jeho dotek; ale on v nás stejně dělá své dílo, jehož si dlouho nemusíme být vědomi. Víme, že dílem Ducha je nové stvoření, vzkříšení a obnovení ze smrti; ale všechna tato slova jen přikrývají naši naprostou nevědomost o způsobu Jeho práce, do které není v naší moci se vměšovat. Nevíme, jak působí své zázraky lásky, a když nevíme, jak pracuje, můžeme si být jistí, že to stejné nemůžeme udělat svými rukama. Nedokážeme stvořit, nedokážeme obživit, nedokážeme změnit, nedokážeme zachránit.

Boží práce nakonec vypůsobila růst semínka, co dále? Můžeme sklízet zralé klasy. Po nějaké době si Duch Svatý znovu používá své služebníky. Jakmile to živé semínko vyklíčilo nejprve ve stéblo myšlenek, pak vyrostlo v zelený klas usvědčení a nakonec až ve víru, což je zralé zrno v klasu, přichází čas na další práci pro křesťanského dělníka, protože může sklízet. „*A když úroda dozraje, hned hospodář pošle srp, protože nastala žeň.*“ Toto nemluví o sklizni v poslední den, ta je zřejmě mimo rámec našeho podobenství, protože to se jasně týká lidského rozsévání a

žence. Druh sklizně, o kterém zde Spasitel hovoří, je ten, na který se odkazoval, když svým učedníkům řekl: „*Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohledte na pole, že již zbělela ke žni.*“ Poté, co zaséval semínka do srdcí Samařanů, a ona vyrostla, takže začali projevovat svou víru v Něj, Pán Ježíš volá: „*Pole již zbělela ke žni.*“ Apoštol říká: „*Jeden rozsévá a druhý žne.*“ Nás Pán svým učedníkům řekl: „*Já jsem vás poslal, abyste žali tam, kde jste nepracovali.*“ Nemáme snad zaslíbení: „*Neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas?*“

Křesťanští dělníci začínají svou práci na sklizni tím, že se dívají po známkách víry v Krista. Dychtivě se snaží zahlédnout stéblo a jsou nadšení, když si všimnou dozrávajícího klasu. Často doufají, že se lidé obrátili, ale chtějí si tím být jisti; a když usoudí, že vyrostlo i poslední ovoce víry, tu začínají povzbuzovat a potěšovat. Vědí, že mladí věřící musí být ubytováni ve stodole křesťanského společenství, aby byli ochráněni od tisíců nebezpečí. Žádný moudrý farmář nenechá zrno dlouho ležet na poli, kde je vystavené kroupám, které ho mohou potlouct, nebo plísni, jež ho může zničit, nebo ptákům, kteří ho začnou požírat. Žádný věřící člověk by zřejmě neměl být ponechán mimo sýpku společenství svatých; měl by být přiveden doprostřed církve za oné radosti, která provází sklizení a uschování snopů. Kristův dělník úrodu pečlivě pozoruje, a když usoudí, že přišel jeho čas, začne shromažďovat obrácené, aby o ně bylo mezi bratry postaráno, oddělili se od světa, byli chráněni před pokušením a připraveni pro Pána. Snaží se to udělat rychle, protože text říká: „*Hned hospodář pošle srp.*“ Nečeká celé měsíce s chladnou nedůvěrou; neobává se, že by mohl začít povzbuzovat příliš brzy, když už se objevila skutečná víra. Přichází se slovy zaslíbení a úsměvem bratrské lásky a říká novému věřícímu: „*Vyznal jsi svou víru? Není už čas na otevřené vyznání? Nevyzývá Ježíš věřící, aby se dali pokřtít? Pokud Ho miluješ, dodržuj Jeho přikázání.*“ Neodpočine si, dokud nově obrácené neuvede do společnosti věrných druhů. Milování, když se lidé stanou učedníky a jsou pokřtěni, naše práce je hotová jen z poloviny. I poté je musíme povzbuzovat, učit, posilovat, potěšovat a podpírat je v časech těžkostí a nebezpečí. Co říká Spasitel? „*Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.*“

Všimněte si tedy okruhu a hranic naší činnosti. Můžeme lidem představit pravdu, ale sám Pán musí tu pravdu požehnat; růst a prospívání slova v duši člověka je dílo Jeho samotného. Když je toto tajemné dílo růstu dokončeno, jsme schopni shromáždit zachráněné do církve. Naše práce není zformovat v lidech Krista a naději na větší slávu, to zůstává na Bohu; ale když je v nich zformován Ježíš Kristus, máme rozpoznat obraz Spasitele a říci: „*Pojď, požehnaný Hospodinův! Proč stojíš venku?*“ To je naše povinnost a potěšení. Stvořit život je Boží dílo, střežit ho je naše část. Způsobit, aby skrytý život rostl, je Pánova práce, sledovat jeho růst a vývoj a sklízet ho, je práce jeho věrných, jak je psáno: „*A když úroda dozraje, hned*

hospodář pošle srp, protože nastala žně.“ Tolik tedy k naší první lekci; viděli jsme co můžeme udělat, a co už ne.

2. Náš druhý bod je podobný prvnímu, týká se toho, **čím si můžeme být jisti, a čím už ne.**

Nejprve, čím si můžeme být jisti. Můžeme si být jisti, že když jsme zaseli dobré semínko, ono vyrostе, protože Bůh slíbil, že to tak bude. Ne každé semínko na každém místě; některá totiž vyzobají ptáci, jiné prožerou červi a další vysuší slunce; ale jako obecné pravidlo platí, že Boží Slovo se k Hospodinu nevrátí s prázdnou, vykoná to, kvůli čemu ho poslal. Na to se můžeme spolehnout. A můžeme si být jisti, že jakmile semínko zakoření, bude růst; není to jen vidina nebo obraz, který záhy zmizí, ale věc, která má sílu vyrůst až v zelené stéblo a zralé zrno v klasu, a s Božím požehnáním se rozvine až ke spasení a bude jako „klas plný zrna“. Když nám Bůh pomůže a požehná, naše práce v učení nepovede lidi jen k přemýšlení a usvědčení, ale ke změně celého života.

Měli bychom také vědět, protože tak je nám to řečeno, že důvod pro to je především v tom, že v tom slově je život. V samotném Božím slově je život, protože je psáno: „*Slovo Boží je živé a mocné.*“ Je to „*semeno nepomíjitelné, živé a věčné slovo Boží.*“ V povaze všech živých semen je růst, a důvod, proč Boží Slovo roste v lidských srdcích, je to, že je to živé Slovo živého Boha, a kde je slovo krále, tam je moc. Víme to, protože nás tak učí Písmo. Není snad psáno: „*Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy*“?

Navíc víme, že země, která je zde obrazem člověka, „*plodí sama od sebe.*“ To si musíme objasnit, protože lidská srdce sama od sebe nevydávají víru; jsou jako tvrdá skála, na které semínko zahyne. Znamená to toto: že jako je země, zavlažovaná požehnáním rosy a deště, díky Boží skryté práci schopná přijmout semínko, tak je srdce člověka připravené přijmout evangelium Ježíše Krista a uložit si ho do svého nitra. Probuzené lidské srdce chce přesně to, co Bůh poskytuje. Když je duše ovlivněná Jeho působením, tak se sama chápe pravdy a ta ji objímá, a tak pravda sama žije v srdci, které je tím oživeno. Lidská láska přijímá tu Boží; lidská víra vepsaná do člověka Duchem Božím věří Boží pravdě; lidská naděje vložená člověku do nitra Duchem Svatým se drží věcí, které jí byly zjeveny, takže to nebeské semínko v půdě duše roste a prospívá. Život nepochází od vás, kdo kázete Slovo, ale je dovnitř vložený právě slovem, které kázete z Ducha Svatého. Schopnost vypůsobit život není ve vaší moci, ale v možnostech srdce, které je Duchem Božím vedeno k tomu, aby se přidrželo pravdy. Spasení nepřichází díky osobní autoritě kazatele, ale skrze osobní usvědčení, osobní víru a osobní lásku naslouchajícího. Těmito věcmi si můžeme být jisti – není to pro praktické účely dost a dost?

Je tu ale něco, čím si jisti být nemůžeme, tajemství, která nedokážeme odkrýt. Opakuji, co jsem už říkal: nemůžete se podívat do lidského nitra a jasně vidět, jak se pravda chápe jejich srdcí, nebo jak se srdce drží pravdy. Mnoho lidí sledovalo svoje pocity, až samou malomyslností oslepli, a další zase sledovali pocity mladých ve víře, až jim svou pečlivou prohlídkou způsobili víc škody, než užitku. Na Božím díle je víc prostoru pro víru, než pro zrak. Nebeské semínko roste skrytě. Musíte ho zakopat mimo dohled, nebo nebude žádná sklizeň. Dokonce i když semínko ponecháte nad zemí a ono vyklíčí, stejně neobjevíte, jak vyrostlo; i když budete pod mikroskopem pozorovat jeho bobtnání a pukání, stejně nevidíte vnitřní životní sílu, která ho k tomu pudí. Nepochopíte cesty Ducha. Jeho dílo je skryté. „Vysvětlí mi znovuzrození,“ říkají někteří. Odpovídám: „Zakuste znovuzrození a pochopíte, co to je.“ Jsou tajemství, která nemůžeme odkrýt, protože jejich světlo je pro smrtelné oči příliš jasné. Ó človče, nikdy nebudeš vševědoucí, protože jsi stvoření a ne Stvořitel. Pro tebe tu vždycky bude oblast nejen nepoznaného, ale i nepoznatelného. Až sem může dojít tvé poznání, ale ne dále; a měl bys za to děkovat Bohu, protože tak ti zůstává místo pro víru a důvod k modlitbě. Mocně volej k tomu Velkému Služebníkovi, aby udělal to, co ty nemůžeš, abys tak, když budou lidé zachraňováni, mohl přiznat Pánu všechnu slávu.

3. Náš text nám za třetí říká, co můžeme očekávat při práci na Božím díle, a co už ne.

Podle tohoto podobenství můžeme očekávat, že uvidíme ovoce. Hospodář vloží své semínko do země, semínko vyklíčí a vyroste a on přirozeně očekává úrodu. Chtěl bych říct pár slov, abych povzbudil očekávání křesťanských dělníků, protože se bojím, že jich mnoho pracuje bez víry. Pokud máte zahradu nebo pole a vysejete tam nějaká semínka, byli byste velmi překvapeni a zarmouceni, kdyby nakonec nic nevyrostlo, ale mnoho křesťanů se zdá být celkem spokojených, když pracují bez očekávání nějakého výsledku. Ke konci roku zase shromáždit prázdné nádoby je dost politováníhodný druh práce. Buď musím spatřit nějaké výsledky mé práce a radovat se z nich, nebo, když je nevidím, mé srdce by mělo být zlomené, pokud mám být skutečný služebník velikého Mistra. Měli bychom očekávat výsledky; pokud jsme očekávali více, měli bychom více vidět; ale nedostatek očekávání je zdrojem mnoha selhání Božích dělníků.

Nemůžeme ale očekávat, že všechna semínka vyrostou za okamžik od doby, kdy jsme je zaseli. Někdy, a buď za to Bohu sláva, musíme jen předat slovo a lidé se hned obrátí: v takové chvíli žnec předběhl rozsévače. Vždycky to tak ale není. Někteří rozsévači po léta pilně pracovali na svých polích a všechno bylo zdánlivě marné, až nakonec přišla žeň, žeň, která by nikdy nepřišla, kdyby nevytrvali až do konce. Věřím, že tento svět se má obrátit ke Kristu, ale ne dnes, ani zítra, možná ani po mnoha letech; ale zasévání mnoha staletí se neztratilo, dílo spěje k velikému

závěru. Pár muchomůrek může vyrůst rychle, ale dubový les se neobjeví jako rozséváčova odměna, dokud se pár generací jeho děti nevrátí zpět do prachu. Naše část je zasévat a věřit v brzkou sklizeň, ale měli bychom si pamatovat, že „rolník čeká trpělivě na drabocennou úrodu země, dokud se nedočká podzimního i jarního deště,“ a právě tak musíme čekat i my. Máme očekávat výsledky, ale nemáme být sklíčení, když na ně musíme čekat.

Také máme očekávat, že dobré zrno vyrostе, ale nebude to vždy podle našich představ. Stejně jako děti, i my máme sklony k netrpělivosti. Váš malý chlapec včera na zahradě zasel hořčici a řeřichu. Dnes odpoledne už Johnny obrací půdu vzhůru nohama, aby se podíval, jestli semínko roste. Není pravděpodobné, že z jeho hořčice a řeřichy vůbec něco bude, protože ji nenechá o samotě tak dlouho, aby mohla vyrůst. Tak je tomu s ukvapenými dělníky; musí vidět výsledky evangelia okamžitě, nebo přestanou tomu požehnanému slovu věřit. Někteří kazatelé mají tak naspěch, že vám nedovolí ani chvíli na uvážení, žádný prostor na spočítání nákladu, ani nedají lidem příležitost zvážit své cesty a obrátit se k Pánu celým srdcem. Všechna jiná semínka potřebují k růstu čas, ale seménko Slova musí růst před kazatelovými očima jako očarované, nebo si myslí, že se stejně nic nestalo. Takoví dobří bratři se tak horlivě snaží vypůsobit stéblo a klas, že nakonec své semínko usmaží v ohni fanaticizmu a ono zahyne. Donutí lidi, aby si mysleli, že jsou obrázení, a tak jim efektivně brání, aby nedošli ke spásnému poznání pravdy. Některým lidem bylo zabráněno, aby byli spaseni, tím, že jim někdo řekl, že už spaseni jsou, a tak se pozvedli a mysleli si, že jsou dokonalí, když ještě nebylo vůbec zlomeno jejich srdce. Možná, že kdyby takoví lidé byli vyučeni, aby se dívali po něčem hlubším, nespokojili by se s tím, že uvidí semínko zasazené na skále – takto uvidí rychlý vzrůst a stejně tak rychlý úpadek a zánik. Očekávejme věrně, že uvidíme semínko, jak roste, ale chťejme ho vidět růst správným způsobem – nejdřív zrno, potom klas, a až pak zralé zrno.

Také můžeme očekávat, že uvidíme naše semínko dozrát. Naše dílo díky Boží milosti povede ke skutečné víře v těch, ve kterých On svým Slovem a Duchem pracoval, ale nesmíme čekat, že bude hned dokonalé. Kolik chyb se tady udělalo! Tu je zaujatý mladý člověk a nějaký dobrý, osvědčený bratr hovoří s oním třesoucím se začátečníkem a důkladně se ho vyptává. Potřásá svou zkušenou hlavou a krčí své vrásčité čelo. Vyšel si do polí, aby viděl, jak roste obilí, a i když je ještě jaro, on už běduje, že nevidí plné klasy; skutečně, neviděl tam nic víc, než pouhou trávu. „Neviděl jsem ani známku nějakého zrna,“ říká. Ne, bratře, ani jsi nemohl, protože by ses nespokojil jen se stéblem jako důkazem života, ale musíš hned vidět všechno v plném růstu. Kdyby ses díval po stéble, byl bys ho viděl a povzbudilo by tě to. Co se týká mne, mám radost, když uvidím třeba i jen slaboučkou touhu, chabou snahu, trošičku neklidu nebo únavy z hříchu, či touhy po milosti. Nebylo by moudré, abys i ty dovolil věcem začít na počátku a spokojil

se nejprve s malými začátky? Dívej se po stéble touhy a až pak usiluj o více. Brzy uvidíš o něco více, než jen touhu, protože tu bude usvědčení a rozhodnutí a poté slaboučká víra, malá jako hořčičné semínko, ale připravená k růstu. Nepohrdej dnem malých začátků. Nezkoumej nově narozené dítě, jestli má naprosto zdravé učení podle toho, jak ty si představuješ, že by mělo mít, sázím deset ku jedné, že k tomu má ještě daleko a ty jen znepokojíš jeho srdce, když se ho budeš ptát na složité otázky. Vyprávěj mu o tom, že je hříšník, a o Kristu Spasiteli. Tak ho budeš zavlažovat, dokud se i jeho klas nenaplní zrnem. Může být, že na něm v tuhle chvíli nic nevypadá jako zralé zrno, ale když se po čase zastavíš, v úžasu řekneš: „Pšenice! Ano, je to ona, přece vím, jak vypadá pšenice. Tenhle člověk je skutečně pravý klas, rád ho vložím do snopu mého Mistra.“ Když budeš kosit stébla, odkud vyrostou klasy? Očekávej pro své obrácené milost, ale nesnaž se u nich hledat okamžitě slávu a dokonalost

4. Jako poslední bod budeme uvažovat nad tím, **jaký spánek si mohou farmáři dovolit**, protože o rozsévači je napsáno, že spí a bdí, a v noci i ve dne to semeno vzchází a on ani neví jak. Říká se, že farmář má dobrou práci, protože pokračuje, i když je v posteli a zařezává; a naše dílo, když svému mistru sloužíme zaséváním dobrého semene, je stejně tak dobré, protože roste, i když spíme.

Jak ale může jít skutečný Kristův služebník spát, když chce být věrný? Odpovídám, že za prvé může spát spánkem odpočinku pocházejícího z důvěry. Ty se bojíš, že Kristovo království nepřijde, že ano? Kdo po tobě chtěl, aby ses třásl o Boží archu? Bál se, že plány nekonečného Hospodina selžou? Hanba ti! Tvoje úzkost tvého Boha nectí. Copak bude Všemohoucnost poražena? Měl jsi radši spát, než hrát Uzovu roli (*2 Samuelova, 6. kapitola*). Trpělivě odpočívej; Boží záměry se splní, jeho království přijde, jeho vyvolení budou spaseni a Kristus uvidí užitek práce své duše. Přijměte sladký spánek, který Bůh dává svým milovaným, spánek dokonalé důvěry, tak jako Ježíš spal v lodi, která byla zmítána bouří. Boží záměry nikdy nejsou v ohrožení a nikdy nebudou; zaseté semínko je pojištěné u Všemohoucího a musí vydat svou úrodu. Trpělivě se starej o svou duši a čekej, až přijde sklizeň, protože Pánovo dílo bude v Ježíšových rukou prospívat.

Spí také oním spánkem radostného očekávání, který vede ke šťastnému vstávání. Ráno vstávej a uvědom si, že Pán nade vším vládne a všechno vede k dosažení svých vlastních záměrů a ku prospěchu těch, kdo v Něj složili svou důvěru. Ve dne se dívej po požehnání a v noci klidně zavři své oči a čekej, že se další den potkáš s lepšími věcmi. Pokud nebudeš spát, neprobudíš se ráno občerstvený a připravený pro další dílo. Kdyby bylo možné, abys celou noc seděl a jedl chleba trápení a starostí, nebyl bys další den schopný vykonávat službu, kterou Mistr určil. Dopřej si tedy svůj odpočinek a žij v pokoji, pracuj s pevným ujištěním, protože

celá věc je pevně v Pánových rukou. Není snad psáno: „*On dopřává svému milému spánek?*“

Dopřej si odpočinek, protože jsi vědomě předal své dílo do Božích rukou. Poté, co jsi slovo předal, uchyl se k Bohu v modlitbě, svěř celou záležitost do Jeho rukou a pak se o ni nestrachuj. Nemůže být v lepší péči, než když ji ponecháme u toho, kdo činí vše ve všem.

Nespí ale spánkem nepozornosti a lenosti. Farmář zasévá semínko, ale poté na něj nezapomíná. Musí spravovat své ploty, odhánět ptáky, vytrhávat plevel nebo chránit pole před záplavami. Nesleduje růst semínka, ale jinak má práce pořád dost. Spí, ale jenom v pravý čas a v určité míře, což nesmíme zaměnit za dřimotu lenocha. Nikdy nespí spánkem lhostejnosti nebo přímo nečinnosti, protože každé období má na něho své požadavky. Rozséval na jednom poli, ale má ještě další. Zaséval, ale také musí sklízet; a když je po žni, musí mlátit a třídit. Farmářova práce není nikdy hotová, protože je stále potřeba na jedné nebo druhé části pozemku. Jeho spánek je jenom přestávka, která mu dodává sílu k pokračování v jeho díle. Toto podobenství nás učí, abychom udělali všechno, co máme na starosti, ale abychom nezasahovali do Boží sféry působení, učí nás, abychom pilně pracovali, ale přitom si byli vědomí skrytého působení pravdy na lidskou mysl, máme se modlit a odpočívat a pro vnitřní sílu se dívat k Pánu.

HLEDÁNÍ BOŽÍHO RUKOPISU ***ÚVAHY K 60. VÝROČÍ STÁTU IZRAEL***

Bůh jedná. O tom se v Bibli nepochybuje ani nediskutuje. Bible to předpokládá a vypráví o tom. Bůh povolává Abrahama, vyvoluje Izáka a zachovává věrnost Jákobovi. Stává se tak později známý jako "Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův". Na otázku "Jaké je tvé jméno?" odpovídá Mojžíšovi z hořícího keře "Jsem, který jsem!" (2. Mojžíšova 3,14). Je Bohem, který se zjevuje v dějinách, který dějiny tvoří, a proto také může být v dějinách rozpoznán. To potvrzuje apoštol Pavel (Římanům 1,20).

Nikoli Mojžíš, ale Bůh Hebrejů vyzývá světovou egyptskou velmoc a donutí ji padnout na kolena, "abych na tobě ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi" (Římanům 9,17). Bůh vyvádí "houf otroků" z Egypta přes poušť do Kanaánu, dává jim zaslíbenou zemi, rády, proroky, soudce, vojevůdce a krále. A ponechává v zemi zbytek původních obyvatel, "aby jimi zkoušel Izraele" (Soudců 3,1).

O několik staletí později vkládá Bůh malého, nepatrného Izraele "velkému krokodýlu", egyptskému faraónovi, "hák do tlamy", aby mu vnutil svou vůli (Ezechiel 29,3n). Hrozný babylónský panovník Nebukadnezar je označován jako "Boží služebník", protože svou politikou naplňuje Boží vůli (Jeremjáš 25,9).

Prorok Izajáš rozpoznává v perském králi Božího "Pomazaného". Hospodin jej uchopil za pravici, aby "pošlapal před ním pronárody, rozvázal opasky na bedrech" (Izaiáš 45,1n). A Daniel nahlíží Boží plány přes babylónskou, perskou, řeckou a římskou světovou říši až po království, "jemuž nebude konce". Cestou k němu je Bůh tím, kdo "mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje" (Daniel 2,21.44).

Podle výpovědi Písma nejde o to, abychom z nahodilostí světových dějin vyždímali nějaký hlubší smysl nebo se snažili dění okolo nás vyložit duchovně. V dějinách jedná Bůh. Proto se v biblických zprávách vyskytuje tak překvapivě málo hodnocení. Boží jednání nepopisují teologové, nýbrž novináři - ať už vědomě či bezděky. Otázkou je, zda "otisky prstů" živého Boha dokážeme v každodenním dění kolem sebe rozeznat.

Když přemýšlíme o Božím jednání v dějinách, jak je nám podáváno v Písmu, ozřejmuje se nám dvojí:

Zaprvé - Izrael není lepší, ale je vyvolený

"Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás... ale protože vás Hospodin miluje!" (5. Mojžíšova 7,7n), píše Mojžíš svým lidem na rozloučenou do kroniky. Vyvolení padlo na Izrael z pouhé milosti. "Když z milosti, tedy ne na základě skutků - jinak by milost nebyla milostí." (Římanům 11,6).

"Re-akce" Izraele na Boží rozhodnutí má důsledky pro osobní budoucnost každého jednotlivého Izraelce, nikoli však pro funkci a úkol Božího lidu jako celku. Bůh ví přesně, "koho si předem vyvolil" (Římanům 11,2). A "svých darů a povolání nelituje" (Římanům 11,29). Proto budeme Boží jednání přehlížet, jestliže se soustředíme pouze na bytí a myšlení, jednání a chování židovského lidu a nebudeme se ptát, co chce Bůh říct mně.

Zadruhé - Izrael je měřítkem pro posuzování národů

To platí pro všechny nežidovské národy, i když Izrael tančí kolem zlatého telete, Boží volbě se ze všech sil vzpírá a dělá všechno možné, aby se co nejvíc podobal ostatním národům.

”Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí,” (1.Mojžíšova 12,3) řekl Bůh Abramovi ještě dříve, než ten si vůbec stačil svou odpověď rozmyslet. Podle biblické výpovědi je to Bůh, kdo vymezuje národům jejich životní prostor. Hranice ustanovuje podle ”počtu synů Izraele” (5. Mojžíšova 32,8). Výše zmíněný Kýros dosáhl svého vynikajícího postavení jen ”kvůli mému služebníkovi Jákobovi a kvůli Izraeli, mému vyvolenci” (Izajáš 45,4).

Říše moábská a seírská východně od Jordánu jsou Bohem souzeny kvůli svým prohlášením: ”Hle, judský dům je jako všechny pronárody.” (Ezechiel 25,8). Egypt je volán k odpovědnosti kvůli své záludné politice vůči Izraeli (Ezechiel 29).

Prorok Jóel předvídá, že Pán dějin, Stvořitel nebe i země, shromáždí k soudu všechny nežidovské národy, aby je soudil ”kvůli svému lidu, kvůli svému dědictví, kvůli Izraeli, kterého rozehnali mezi pronárody” a za to, že ”jeho zemi rozdělili” (Jóel 4,2).

Můžeme na pozadí Písma rozeznat v současném dění Boží rukopis? Odvažuji se tvrdit, že ano, a předložit k diskusi tři teze:

Izrael se svého Boha nezbaví

Theodor Herzl svou vizí židovského státu nesměřoval k naplnění biblického proroctví nebo dokonce Boží vůle, nýbrž k odstranění antisemitismu, židovské výlučnosti a ”nenáviděných rysů” židovského národa. Proces proti poručíkovi Alfrédu Dreyfusovi v říjnu 1894 v Paříži vídeňského novináře přesvědčil, že ani asimilace ani konverze nemůže Žida zachránit od jeho židovství. Dospěl tudíž k závěru: musíme se stát národem jako ostatní národy, skončit se svým příživnictvím, vzít na sebe odpovědnost. Potřebujeme svůj vlastní stát.

Spíše náhodou nebyl pak tento stát zřízen ani v Jižní Americe ani v Africe, nýbrž na Blízkém východě. Možná poněkud neuváženě zvolili jeho socialisticko-sekulárně profilovaní zakladatelé pro židovský stát název Izrael - a celému světu tím deklarovali: ”Bůh bojuje!” a ”Bůh bude panovat!” To jméno neznamena, že by byl Izrael ”Božím bojovníkem”, nýbrž v doslovném překladu je v něm obsažen nárok na to, aby se před Ním nakonec sklonilo každé koleno a každý jazyk vyznal, že jediným Pánem je On a ”přijdou k němu a budou se stydět všichni ti, kdo proti němu pláli vzdorem” (Izajáš 45,23n).

Kdo trochu zná Židy, ten ví, že jejich ”vyvolenost” je jim spíš trapná. ”Dej mi pokoj s tím vyvolením, nepřineslo nám nic než trable,” vyjel na mě jednou můj židovský přítel, který přežil peklo německého koncentráku. Kdo dnes Izraelcům předhazuje, že si na svém vyvolení pyšně zakládají, jenom dokazuje, že ty lidi vůbec nezná - a promítá rasistické předsudky, které si sám nemůže dovolit, do

druhých. Nejpozději při Božím zjevení na Sinaji - když Izraelci poslali Mojžíše na horu a vyrobili si zlaté tele - udělal Izrael všechno, aby se svého Boha a jeho nepohodlných nároků zbavil. Bezvýsledně! 60 let státu Izrael je hmatatelným důkazem, že Bůh se svého lidu nikdy nevzdá!

Izrael se nezbaví své země

V biblických dobách slíbil Bůh svému národu zemi od Eufratu až k Nilu. Britové slíbili židovskému národu v roce 1917 vlast ve svém mandátním území Palestíně, které tehdy ještě zahrnovalo i dnešní Jordánsko. Je přirozené, že mají Židé citové pouto k zemi svých otců. Když dnes ale mluvíte s Izraelcem, brzy si všimnete, že nechce území, nýbrž mír.

Agresivita izraelských susedů, odmítání islámského světa uznané právo na existenci židovského státu a pokaždé příliš opožděný souhlas Arabů k politické realitě, donutil Izrael dobývat území a stát se okupantem. Už přinejmenším od Šestidenní války se židovský lid snaží zbavit se zaslíbené země, vyměnit ji za vytoužený mír. Problémem izraelských politiků je, že formulka "území za mír" ještě nikdy a nikde nefungovala. 60 let státu Izrael dokazuje hmatatelně: Bůh dává zemi tomu, komu chce! Dokonce i proti vůli těch, kterým ji slíbil.

Svět se Izraele nezbaví

Bůh dává zemi tomu, komu chce - to platí i pro izraelské jednostranné vyklizení pásma Gazy v létě 2005. Je-li pánem dějin skutečně Bůh, nebylo odstoupení tohoto území vůbec v Šaronově moci. Pak to byl sám Bůh, kdo část území Izraeli odňal a dal Palestincům.

Pochopitelně nás při všech těch úvahách zajímá, co to všechno znamená pro izraelský národ a jak by se měl Izrael zachovat. Možná by nám ale náš Pán odpověděl svým proslaveným "Co je ti do toho?!" (Jan 21,22). - Abychom nepřeslechli slovo svého Pána, aby nám neunikl jeho pohled, měli bychom se ptát: Co to všechno znamená pro mě - pro nás - pro pohanské národy?

Kdykoliv musel vyvolený lid svou zemi opustit, byla to pro nežidovské národy doba milosti, výstraha, odklad soudu. Vidíme to u Abrahama, kterému je oznámeno, že jeho potomci budou muset svou zem na čtyři sta let opustit, "neboť dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti" (1. Mojžíšova 15,16). Poslední dvě tisíciletí byla pro Izrael dobou vyhnanství - pro pohanský svět však jedinečnou dobou milosti.

Není to samozřejmě "politicky korektní", ale podobnosti mezi vyklizením Gazy a hurikánem Catharina v USA jsou nepřehlédnutelné. Hurikán se zvedl přesně

v okamžiku, kdy poslední izraelský voják opustil Gazu. Obrázky zkázy a uprchlíků v Izraeli a v USA si byly k nerozeznání podobné. Prakticky současně se ocitl stejný procentuální podíl Izraelců i Američanů bez přístřeší. Izraelská armáda označovala domy určené ke zbourání přesně stejným znakem X v kruhu, jaký použili američtí záchranáři k označení domů, které byly prohledány kvůli případným zasypaným a evakuovány.

Když si toto vše připomínám, nejde mi o to z bezpečné evropské perspektivy zjišťovat, jak Bůh soudil bezbožnou Ameriku. Spíš se nabízí otázka: je tohle všechno náhoda, nebo tím chce Bůh něco sdělit nám? Budou u posledního soudce něco platné výmluvy, že se při svých varováních neřídil zvyklostmi naší politické korektnosti?

Prorok Jóel varuje, že národy budou jednou souzeny za to, že rozdělily zemi Izrael. "Vzpěračský balvan Jeruzalém" (Zacharjáš 12,3) přitahuje světové politiky jako magnet. Nejzbožnější president, jakého USA v posledních desetiletích měly, je první, který rozdělení Svaté země prohlašuje za svůj politický program. Přitom je konflikt mezi Izraelem a jeho sousedy v mezinárodním srovnání spíše zanedbatelný. Na světě je spousta národů, které usilují o nezávislost, spousta útisku a krveprolévání, které blízkovýchodní konflikt daleko předčí. Svět se Izraele nezbaví, ať se snaží sebevíc tento konflikt vyřešit, přesněji vlastně ze sebe setřást.

© Johannes Gerloff, *Křesťanský mediální svaz KEP* přeložil Pavel Mareš

DŮVĚRA, KTERÁ VYRÁŽÍ DECH

Filip Černochoch

Česko je depresivní stát uprostřed postkomunistické Evropy, kde vám ukradnou i včerejší lístek na vlak. Alespoň podle domácího veřejného mínění, které dobře ilustrují titulky bulvárnějšího tisku. Pavel okradl Jírku, aby zaplatil Tomášovi, který si půjčil na úplatek Honzovi, který ošidil úplně všechny. Na žebříčku korupce nám snad už trvale patří osmnácté místo z celé Evropské unie, dálnice musí být podle své ceny ze zlata a podáním ruky se smlouvy uzavírají už jen ve filmu. A tak svorně kýváme, že ano, opravdu v Česku všichni kradou, a ano, jinde to přeci musí být daleko lepší.

Třeba ve Skandinávii. V norském národním parku nemá špičkově vybavená lesní chata ani zámek, útratu za topení a pobyt si návštěvník podle vyvěšeného ceníku spočte a do kasičky hodí sám. To že by šlo v Česku? Za stavaři by ještě nezapadly dveře a z domku by zůstal jen udusaný plácek v lese. Bez prodavačky funguje také obchůdek s potravinami v islandském vnitrozemí, neuvěřitelně drahý i na západoevropské poměry. A ve Švédském Finse, turistické období naší Pece pod

Sněžkou, zase místní vybavili vlakovou čekárnu volně přístupnou knihovnou. Všechno na principu, že důvěra zavazuje. Kéž by to fungovalo i u nás, povzdechne si leckdo.

Jenže ono už to funguje, alespoň tedy v malém. Potvrdit to mohou cyklisté či výletníci prodírající se v poslední době od jesenické vesničky Horní Lipová směrem na kopec Smrk. Unaveným žíznivcům totiž pár nadšených lesáků do cesty postavilo Lesní bar. Dřevěné lavice a stoly, pivo, nealko a destiláty chlazené v potoce, plynový vařič s kávou, nějaké sušenky, všechno po desetikoruně. A přesně v severském stylu s kasičkou pověšenou stranou. Dokonce otevřenou, s odhadem patnácti sty korunami mrkajícími na překvapeného zvědavce.

Na tuzemské poměry je to důvěra, která vyráží dech. Ale bar funguje už druhým rokem a nájezdům banditů nečelí, každý návštěvník utracené desetikorunky poctivě hledá v peněžence. Že by to tedy s tím Českem nebylo zase až tak nahnuté, jak zaznělo v úvodu tohoto komentáře? Že by opravdu neplatila rovnice, že co podnikatel, to podvodník, a co zaměstnanec, to lump hledající ve firmě jen nepřibitý materiál a náradí? Už to tak asi bude. A to je zpráva, která by v dennodenní mediální záplavě katastrof a krizí rozhodně neměla zapadnout.

Watchman Nee: SLUŽBA SVATYNI NEBO PÁNU

Ez 44:15 – 16 *Avšak levijští kněží Sádokovci, kteří drželi stráž při mé svatyni, když Izraelci zbloudili ode mne pryč, ti se budou ke mně přibližovat, aby mi přislubovali, a budou přede mnou stávat, aby mi přinášeli tuk a krev, je výrok Panovníka Hospodina. Ti vstoupí do mé svatyně a ti se přiblíží k mému stolu, budou mi přislubovat a držet stráž.* Iz 53:12 *Proto mu dám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky. On nesl břích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných.* Gn 3:17 – 19 *Adamovi řekl: Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.* Sk 13:2 *Když konali boboslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: »Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.«* L 17:7 – 10 *Řekne snad někdo svému služebníku, který se vrátil z pole, kde oral nebo pás: »Pojď si hned sednout ke stolu? Neřekne mu spíše: ‚Připrav mi něco k jídlu a přistroj se k obsluze, dokud se nenajím a nenapiji; pak budeš jíst a pít ty!‘ Děkuje snad svému služebníku, že udělal, co mu bylo přikázáno? Tak i vy, když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: Jsme jenom služebníci, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.«*

Hned na začátku bych chtěl zdůraznit, že na pohled (viditelně) nebývá znát rozdíl mezi službou ve svatyni a službou Pánu.

Mnozí se maximálně nasazují za bližní, pro záchranu hříšníků nebo pro záležitosti

církve. To je v pořádku. Mám však jednu otázku: Oč vám jde? O to, abyste pomohli světu kolem sebe nebo o službu Pánu? Jedná se vám na prvním místě o bližní nebo o Pána? Buďme zcela upřímní! Práce v Božím království je přitažlivá i pro naše tělo. Možná se nám jeví zajímavá, nebo nás těší, když vidíme zástupy lidí, kteří přicházejí slyšet naše kázání a pak vidíme, jak se obracejí k Pánu. A když musíme někdy zůstat doma a zabývat se všedními věcmi, zdá se nám, že náš život nemá smysl. Mnohem krásnější by bylo jít a sloužit na Boží vinici. Duchovní člověk ale takto nesmýšlí. To je smýšlení těla, smýšlení přirozeného člověka. Jen kdybychom nahlédli, jak velmi mnoho z toho, co by rádo platilo jako služba Pánu, tou službou ve skutečnosti ani není. Pán Bůh sám říká, že jistá skupina Levitů sice velmi horlivě pracuje v chrámě, ale jemu přesto neslouží. Konali sice službu svatyni, ale služba Pánu a služba svatyni jsou si často tak podobné, že je nebývá snadné rozlišit. Když někdo v Izraeli přišel do chrámu, aby obětoval, byli tu tito Levité ochotně po ruce, aby pomáhali při přinášení obětí chval, obětí pokojných i zápalných. Přiváděli oběť k oltáři a poráželi obětní zvířata. To je přece nádherná práce: usvědčovat hříšníky a věřící přivádět blíže k Pánu! Pán Bůh přijímal tuto jejich službu, ale neuznal ji jako službu JEMU. Moji drazí bratři a sestry, po ničem tolik netoužím, než po tom, abyste prohlédli a poznali, co od nás vlastně Pán Bůh čeká. On hledá takové, kteří by vpravdě sloužili jemu samému. (Ez 44:16) Obávám se, že mnohým z nás jde pouze o to získávat pro Pána hříšníky a povzbuzovat věřící, ale ne o přímou službu Pánu. Kolik tzv. služby tryská pouze z našich přirozených zálib! Jsme plni horlivosti a také chuti do práce, že prostě nedokážeme zůstat doma, a tak konec konců nám vlastně služba lidem vyhovuje. Uspokojuje nás! Sloužíme hříšníkům, protože nás to těší. Měl jsem vzácnou přítelkyni, která je již u Pána. Jednou jsme po společné modlitbě četli oddíl z Ez 44. (Byla mnohem starší než já.) Řekla mi tehdy: »Můj milý mladý bratře, je tomu dvacet let, co jsem prvně přemýšlela o tomto místě Písma.« Ptal jsem se: »Jak jsi reagovala na tu stat'?'« Odpověděla: »Když jsem dočetla, zavřela jsem Bibli, poklekla jsem a prosila Pána: 'Pane, učiň ze mne člověka, který bude sloužit tobě, a ne pouze svatyni.'«

Modlíme se také tak?

A co tím vlastně myslíme, když oddělujeme službu svatyni a službu Pánu? V Písmu čteme: »Kněží pak Levitští, synové Sadochovi, kteří drželi stráž nad mou svatyní, když synové Izraelští ode mne zbloudili, ti budou ke mně přistupovat, aby mi přisluhovali a stáli před mou tváří obětující mi tuk a krev.« Takové je Hospodinovo nařízení. Podmínky k tomu jsou tyto: přistupovat před Pána a stát před ním. Jak je nám někdy zatěžko dostat se do Boží přítomnosti! Jak se děsíme osamělosti a i když se třeba viditelně stáhneme do samoty, své myšlenky nejsme schopni upřít jen a jen na Pána (toulají se nám)! Je mnoho těch, kteří jsou schopni vejít do svatyně, ale mnohem více je těch, kterým se líbí sloužit bližním. Bohu však sloužit můžeme jen tenkrát, když se k němu přiblížíme. Vstoupit do Boží blízkosti a klečat před Ním třeba hodinu, to vyžaduje všechnu sílu, kterou máme. Je třeba se k tomu přinutit. Ale každý, kdo slouží Pánu, ví, jak vzácné jsou to chvíle. Ví, jaká

pak je to radost, když třeba o půlnoci procitneme a strávíme hodinu na modlitbě s Pánem. Nebo časně zrána (a pak to dospíme). Nevíme-li nic o skutečném přiblížení se k Pánu, pak ani nemůžeme nic vědět o službě JEMU. Není možné stát stranou a sloužit Mu s odstupem. Je jen jedno jediné místo, kde lze sloužit Pánu zcela osobně, a to místo je SVATYNĚ. V chrámové předsíni se obracíme k lidem, ve svatyni k Bohu. Text, který jsme si přečetli, zdůrazňuje nutnost přiblížení se k Bohu, máme-li mu skutečně sloužit. Ukazuje nám, že k této službě patří i STÁNÍ před ním. Zdá se mi, že dnes toužíme jít stále kupředu. Neumíme už stát. Je mnohé, co nás upoutává, takže se stále pohybujeme tam a zpět. Nezastavíme se ani na chvíli. Duchovní člověk se však musí umět zastavit a stát tak dlouho před Bohem, až mu Bůh zjeví svou vůli. Umí držet stráž před Pánem a čekat na Jeho rozkazy. Nikdo nemůže Pánu opravdově sloužit, kdo neví, co znamenají slova: »Přistupovat ke mně, aby mi přisluhovali.« Ale ani ten nemůže Pánu sloužit, kdo nechápe výzvu: »Státi před tváří mou... aby mi sloužili.« Copak to není tak, že každý zaměstnanec musí vyčkat na pokyny svého zaměstnavatele? Před Pánem je jen dvojí druh hříchu: 1 - vzpoura proti jeho rozkazům, tj. odepření poslušnosti, 2 - jednání bez jeho rozkazu, tedy svévole! V prvním případě nekonáme, co Bůh žádá, v druhém případě děláme, co Bůh nežádá. Stání před Bohem (vyčkávání na jeho rozkaz) nám pomůže k vítězství nad hříchem, kterým je jednání bez Božího dovolení (jednání na svou vlastní pěst). Přátelé, kolik z toho, co jste vykonali, bylo na základě Božího rozkazu? Pracujete jen na přímý Boží pokyn? Kolik jste vykonali ve své vlastní síle jen proto, že se vám to zdálo dobré? Ujišť'uji vás, že není nic škodlivějšího pro Boží dílo než »něco dobrého«, co děláme bez Božího rozkazu. Dobrá věc je největší překážkou pro vyplnění Boží vůle. Jsme-li postaveni před něco zlého, špatného, je nám hned jasné, že tak jednat nesmíme. Proto špatné věci nejsou tak velkým nebezpečím pro Boží plány jako věci dobré, které děláme bez Božího pokynu. Přitom si myslíme: To je to nejlepší, co bych mohl udělat. Člověk jde a udělá něco, aniž se ptá po Boží vůli, ale ono to dobré není. Jako Božím dětem je nám jasné, že nemáme dělat nic zlého. Ale myslíme si, že můžeme klidně jednat tam, kde nám svědomí nebrání, protože se jedná o dobrou věc. To, co chce člověk učinit, je třeba velice dobré, ale musí i k tomu dostat svolení od Pána. »Státi před tváří mou« znamená setrvat tak dlouho v Boží přítomnosti, dokud se nám nedostane jasných pokynů. To je pravá služba Pánu. V předsíni se pracuje, slouží, protože tu je práce, ve svatyni však panuje naprostá osamělost. Nikdo tam nevstoupí. Zde neuděluje rozkazy žádný bratr ani sestra, žádný výbor, nikdo nám neurčuje, co máme dělat. Ve svatyni je jen jedna autorita - autorita Boží! Když mi uloží úkol, provedu ho. Když mi ho neuloží, čekám, odpočívám. Je však dost práce pro ty, kteří předstupují před Pána, aby jemu sloužili. On chce, abychom mu přinášeli v oběť tuk a krev. Krev uspokojuje jeho svatost a spravedlnost, tuk odpovídá požadavkům jeho slávy. Krev je tu pro naše hříchy, tuk pro jeho zaslíbení. Krev odstraňuje vše, co patří ke starému životu, ke

starému stvoření. Tuk představuje nové stvoření, nový život. To je něco víc než pouhé křesťanské dogma. Náš citový, duševní život byl pojmut v Jeho, jenž byl vylit na smrt (Iz 53: 12). Když Pán prolil svou - pro celou věčnost nezapomenutelnou krev, nevyžil na smrt jen svůj život, svou duši, ale ŽIVOT, duši celého lidstva, ten, který obdržíme zrozením z těla. Ježíš však netoliko zemřel, On také slavně vstal z mrtvých, a ten život, jímž teď žijeme, žije pro Boha. Žije, aby se líbil Bohu. Tak i my, když chceme sloužit Pánu, musíme obětovat KREV A TUK! Nemožné se stalo možným právě skrze to, co vykonal Pán Ježíš. Taková služba je však možná jen na jediném místě: »Ti přicházeti budou k svatyni, ti přistupovati k stolu mému, aby mi sloužili a drželi stráž...« Služba Pánu se koná v nejnějnější svatyni, v skrytosti, ne v předsíni, před tváří lidu. O takových služebnících jiní říkají, že jsou nečinní, ale služba Pánu vysoko převyšuje službu lidem v předsíni chrámové. Přátelé, učme se předstupovat před Pána, a tak dlouho před Ním stát, než nás pošle do práce On sám. Naučme se jednat toliko na Jeho pokyn bez ohledu na vlastní úvahy, pouze s jedním přáním: činit Jeho vůli. Totéž místo nám ukazuje, jak měli být oblečeni ti, kdo měli sloužit Pánu: »Roucha lněná oblekou, aniž na sebe vezmou co vlněného, když by měli konati v branách síně vnitřní i uvnitřku. Klobouky lněné oblekou na hlavy své a košilky lněné at' mají na bedrech svých.« Kdo chce sloužit Pánu, nesmí mít nic vlněného. Proč? Důvod je dále uveden: »Nesmí se odívat ničím, co by pot vyvodilo.« Práce, při níž se člověk zapotí, není Pánu příjemná. Co znamená v Písmu slovo »pot«? První zmínka o potu je v souvislosti s vyhnáním z ráje. Když Adam zhřešil, Pán Bůh ho takto odsoudil: »Zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš po všechny dny života svého... V potu tváře chléb jísti budeš.« (Gn 3, 17) Pot a zlořečenství patří k sobě. Protože zemi postihlo zlořečenství, nevydává člověku své plody bez bolesti a námahy. Ta způsobuje pot. Když Pán Bůh nežehná, je nutná lidská námaha a takové úsilí, až se člověk zapotí. Těm, kteří chtějí sloužit Pánu, je taková práce působící pot zakázaná. Jak mnoho energie dnes lidé při práci Boží užívají, jak usilovně pracují! Ba, málokdo umí pracovat pro Pána bez zapocení. Svou práci plánují, propočítávají, vzájemně se povzbuzují, naléhají jedni na druhého a čile pobíhají sem a tam. Je tu mnoho tělesné horlivosti. Dnes platí: při čem se pořádně nezapotíš, to není žádná práce. Panuje mínění, že práci pro Pána lze konat jen tak, když je člověk stále na nohou, ustavičně zaměstnaný, navazující nové a nové kontakty, navštěvuje konference, nejrůznější schůze a porady. S tím jsou všichni srozuměni. Klidné očekávání před Boží tváří na pokyny, to vůbec nepřipadá v úvahu, ačkoliv právě to je jediný faktor duchovní práce, který před Pánem něco znamená. To je ten nejdůležitější kontakt, spojení, které je nutné navázat. To je osobnost, o kterou jde, na níž záleží. Vzácné na duchovní práci je, že jsme stále ve spojení s Bohem. I toto spojení je práce, ale práce bez pocení. Je-li třeba, abychom pro svou práci v Božím království dělali reklamu, a stojí-li nás to mnoho námahy, není to zjevně práce, která pramení z modlitby a přítomnosti Boží. Prosím, rozumějte správně, tvrdím-li, že každá práce, která je skutečně duchovní, musí být

konána v přítomnosti Boží. I ten, kdo pracuje před tváří Boží, jde pak také mezi lidi, ale zažije, že dojde mezi lidmi k rozhodnutím pro Pána. Duchovní práce je Boží práce a člověk se nemusí namáhat, až se zpotí. Bratři a sestry, chceme se vážně před Boží tváří zkoušet, ptát se: »Sloužím tobě, Bože, nebo sloužím svatyni? Je má služba zaměřena na Pána nebo jen na jeho dílo? Jestliže se ustavičně potíte, musíte si přiznat, že sloužíte pouze DOMU, ale ne PÁNU. Je-li všechna vaše práce zaměřena toliko na lidi, pak vezte, že sloužíte lidem a ne Bohu. Ne že bych pohrdal porážením zvířat k oběti. Je to práce, která musí být také konána, ale Pánu Bohu jde o něco vyššího. Pánu se nedaří získat lidi pro práci JEMU, protože mnozí moc neradi opouštějí radostnou a čilou službu v chrámové předsíni. Jsou zde rádi pro druhé. Jak je to s tebou? Kéž i my dnes řekneme: »Jsem připraven opustit všechny věci, jsem hotov opustit dílo, opustit předsíň, jen když budu moci sloužit ve svatyni Pánu.«

Když se Pánu Bohu nepodařilo získat všechny Levity, vyvolil si z jejich středu syny Sádochovy. Proč právě ty? Protože v době, kdy synové Izraelští bloudili od Hospodina, Sádochovci poznali, že předsíň chrámová je nenávratně ztracena (zkažena) a nepokoušeli se ji udržet, ale vytkli si za cíl udržet svatyni. Bratři a sestry, jste ochotni nechat padnout všechny vnější způsoby bohoslužby nebo je chcete bezpodmínečně zachovat? Pán Bůh klade důraz na to, aby byla zachována svatyně, místo, které je zcela vyhrazeno Jemu a jehož měřítko je absolutní. Prosím vás před Bohem, opusťte předsíň, uposlechněte Jeho volání a zasvěťte se cele službě ve svatyni. Vždy znovu nacházím zalíbení v místě Skutků 13, kde je o prorocích a učitelích řečeno: »A když oni služby Páně konali a postili se, dí Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saule k dílu, ke kterému jsem jich povolal.«

Tady je nám ukázán princip směrodatný pro pravou službu Pánu v Nové smlouvě. Duch svatý volá lidi do práce jen tehdy, slouží-li Pánu. Není-li při nás směrodatná služba Pánu, je naše práce jeden velký zmatek. Historie v Antiochii začíná tím, že Duch svatý přikazuje: »Oddělte mi...« Pán Bůh nehledá pro své dílo dobrovolníky, on si své nástroje sám povolává. Nepřeje si, abychom hlásali evangelium z vlastní iniciativy. Boží dílo trpí dnes rukama dobrovolníků. A chybí takoví, kteří by jako Ježíš mohli říci: »Ten, kterýž mne poslal...« Bratři a sestry, Boží dílo je Jeho záležitostí, ne naší. Nesluší se, abychom ho konali podle svých, byť sebelepších představ a zdání. Není správné, aby lidé do Boží práce byli vysíláni sbory, misijními společnostmi, evangelizačními hnutími a všelijakými lidskými organizacemi. Plná moc, dát lidem úkol v díle Páně, nepřísluší lidem, ale jedině a toliko Duchu svatému. Teprve pak služba bližním nestojí v protikladu ke službě Pánu, ale vyrůstá z ní. Je to služba Pánu, která vede ke službě bližním. U Lukáše 17:7 - 10 zřetelně vidíme, o co Pánu jde a po čem touží. Je tu řeč o dvojí práci: orání a pasení. Obojí jsou velmi důležité práce. A přece chce Pán, aby služebník, který se vrací z pole, nejdříve připravil večeři Jemu, než si sám sedne ke stolu. Když se vracíme z práce na poli a díváme se se zalíbením na vykonané dílo, Pán na

to odpovídá: »Opaš se a služ mi, až se najím a napiji.« Ano, chce být námi obsloužen.

I když jsme pásli Jeho stáda, pracovali na Jeho poli, nezabývá nás to povinností osobní služby Jemu samému. Vždyť právě v této osobní službě Bohu je náš hlavní úkol. Oč nám tedy jde především? O práci na poli (zvěstování evangelia), o pasení stáda (péče o věřící), nebo především o Pána? Jedná se nám o to připravit Pánu večeři, aby byl On spokojen a oslaven? Jistěže i my potřebujeme jíst a pít, ale nejdříve má na nás právo náš Pán. I my potřebujeme potěšení a radost, ale nejdříve má být potěšen On. Nehledejme jen své uspokojení, ale hledme, aby byl uspokojen ON. Často totiž jsme se svým dílem spokojeni, zatímco Pán s ním spokojen není. Bratři a sestry, i když vykonáme své maximum, náleží nám vyznat: služebník neúčinný jsem. Naším cílem není služba světu, hříšníkům ani služba církvi, ale především služba Pánu. Blahoslavení ti, kteří umí rozpoznat službu hříšníkům a službu svatým od služby svému Pánu. Takové schopnosti nedosáhneme jen tak. Jen drastickým zásahem na nás samých nás Pán dovede tak daleko, abychom uměli rozpoznat mezi tou dvojí službou - chrámu, nebo Pánu. Dovolíme-li Duchu svatému, aby nás ovládl, dojde s námi svého cíle. Prosme Pána o milost, aby nám zjevil, co znamená pravá služba JEMU.

PLÁN AKCÍ NA ROK 2008

19. října	Díkovzdání	Cheb
19. října	Konference výchovného odboru	Cvikov
24.-26. října	mládežnická regionálka	Cheb
8. listopadu	Rada zástupců sborů BJB	Pardubice

2009

24. ledna	Program duchovní obnovy	Olomouc
29.3.-5. dubna	Prochrist	Cheb
24.-25. dubna	Sjezd delegátů sborů	Litoměřice
1.-3. května	Konference odboru sester	Brno
19.-21. května	Kurz kazatelů	Černá Hora
9.-12. července	100 let čsl. baptistické konvence	Philippi, USA
24.-26. července	400 let baptistického hnutí	Amsterdam
18.-20. září	Dny Petra Chelčického	Č. Budějovice
18. října	Konference výchovného odboru	Cvikov
28. října – 1.listopadu	Konference odboru mládeže	Šumperk-Vikýřovice
7. listopadu	Rada zástupců sborů	Ostrava

13.10.08

NA VŠECHNY AKCE SRDEČNĚ ZVEME

Sbor Bratrské jednoty baptistů, Libušina 4, 350 02 CHEB

tel.: 354 431 692 – kancelář sboru

david.slam@centrum.cz , 737 678 166 – kazatel sboru Mgr. David SLÁMAwww.cheb.baptistcz.org , cheb@baptistcz.org

Určeno pro vnitřní potřebu. 13.10.08